

CEPNIC 2010

Eerlijk zullen we alles delen

De juiste informatie op het juiste moment bij de juiste persoon. In een grote crisissituatie is informatie goud waard. Maar die informatie komt nog te vaak niet op de juiste plek en niet bij de juiste partij terecht. Tijdens de oefening CEPNIC 2010 keek Defensie samen met partners zoals brandweer en commerciële leveranciers naar de technische mogelijkheden om meer informatie te delen.

Dit artikel is met medewerking van KLTZ R.J. Bloemendaal M.Sc. (DMO), kolonel R.F.H.J. Boots MIM (CDC) en de heer Slakhorst (brandweer Gelderland-Midden) tot stand gekomen.

AANSCHERPING JOINT COMMANDOVOERING

De Koninklijke Landmacht, Luchtmacht en Marine hebben deelgenomen aan Purple NECTar 2010 – onderdeel van CEPNIC 2010 – een oefening waarbij verschillende commandovoeringssystemen aan elkaar werden gekoppeld. Ook de communicatie met autoriteiten buiten Defensie werd beproefd. De eenheden werkten tijdens de netwerk-oefening nauw samen om de juiste informatie, op het juiste tijdstip, met het juiste middel bij de juiste persoon te krijgen. Dit gebeurde aan de hand van een aantal realistische scenario's. Zo werd buiten de haven van Den Helder, op kustwachtschip Levoli Black een kaping door piraten in scene gezet. Onbemande patrouillevliegtuigjes maakten video-opnamen van de situatie. De Unit Interventie Mariniers (UIM) gebruikte de beelden vervolgens voor het plannen en uitvoeren van een actie. Bij commandovoeringssystemen gaat het niet alleen om de gebruikte techniek zoals een satelliet, maar ook om de manier van leidinggeven. Deelnemers werden gedwongen om werkwijzen op elkaar aan te passen, zodat men samen doelgericht problemen oploste. Het NEC in Purple NECTar staat dan ook voor Network Enabled Capabilities.

ZEPPELIN

Op Militair Luchtvaartterrein Deelen werd een zeppelin aan een lijn ingezet om data-verkeer mogelijk te maken tussen luchtverdedigingsystemen op de Peel en het Luchtverdedigings en Commando Fregat Hr. Ms. Tromp aan de kade in Den Helder. De eenheden konden zo informatie via het Link-16 datanetwerk met elkaar uitwisselen.

MILITAIR ÉN CIVIEL

Tijdens een ander scenario, een busgijzelingsactie op Soesterberg, werkte de UIM ook nauw samen met het Korps Landelijke Politie Diensten. De Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij was een andere partij van buiten Defensie die deelnam. Informatie over het verloop van de scenario's werd in een commandopost op Mariniekazerne Erfprins in Den Helder verzameld. Daar vormden de verschillende deelnemers een beeld van de situatie, waarna ze gezamenlijk bepaalden hoe op te treden.

RAMPSCENARIO

Stel, een vliegtuig wordt in het Nederlandse luchtruim gekaapt. De gegijzelde inzittenden lopen groot gevaar. Bovendien is er een che-

mische stof aan boord. Binnen no-time hangen er twee F16's om het toestel. Maar dan is de vraag: waar brengen we dat vliegtuig aan de grond? Schiphol is uitgesloten, te dicht bij Amsterdam. Alle andere vliegvelden zijn ook geen optie. De tijd dringt. Dan valt de keus op een buiten gebruik geraakt vliegveld bij Arnhem. Het gekaapte vliegtuig crasht op de landingsbaan. De chemische inhoud van het ruim vliegt alle kanten op, de passagiers raken besmet. Naast de baan liggen campings vol vakantieviervers. Door de explosies ontstaat een grote bosbrand.

RAMPSITUATIE

Dit is een voorbeeld van een rampsituatie waarmee Defensie en de partners van Openbare Orde en Veiligheid (OOV) tijdens de zogenaamde CEPNIC-oefening te maken kregen op 14 en 15 september. CEPNIC is een oefening gebaseerd op drie projecten: *Combined Endeavour*, *Purple Nectar* en *Integrated Command*. Een hele mond vol. Tijdens deze oefening was *Purple Nectar* het hoofdonderdeel en gekoppeld aan het in Duitsland uitgevoerde *Combined Endeavour*. KLTZ Rein Bloemendaal is hoofd van dat project. In 2007 stelde hij voor Purple Nectar de ambitie vast om in 2010 ook informatie met OOV-partners te kunnen delen. Bloemendaal: "Want wij hebben een gezamenlijke derde hoofdtaak die van ons vraagt dat we informatie uitwisselen en samenwerken. Nu stuiten partners nog op beveiligingsmuren als ze informatie willen zenden én ontvangen."

GEDEELD SITUATIEBEELD

Tijdens de oefening werd de situatie nagespeeld bij de veiligheidsregio Gelderland-Midden in Arnhem. Zonder brandende vliegtuigromp op de hei. In Den Helder zat Defensie in het ene deel van de commandopost, aan de andere kant van de dunne tussenwand zaten de OOV-partners. Ook Jan Slakhorst (plaatsvervangend directeur van de regionale brandweer Gelderland-Midden) was erbij voor de civiel-militaire samenwer-

I-BRIDGE KOPPELT

Tijdens de oefening werd het systeem I-bridge gebruikt om het actuele crisisplaatje vanuit het civiele crisiscentrum door te sturen naar het militaire systeem. I-bridge is een innovatief 'generiek koppelvlak'. Het maakt gebruik van de modernste technieken en werkt als een eenvoudige koppeling tussen allerhande systemen van OOV-partners. IVENT ontwikkelde het samen met een aantal commerciële partners. We hebben er tussen 2008 en nu aan gewerkt. Inmiddels ligt er een *proof of concept*. We hebben bewezen dat het goed werkt, maar voor Defensie er operationeel mee kan werken moeten we eerst nog andere implementatieprojecten starten. Kolonel Rob Boots: "Toen afgelopen zomer Pakistan geteisterd werd door overstromingen, deed de regering van Pakistan een beroep op de deelnemende commerciële partners om te helpen met I-bridge. In korte tijd is I-bridge toen klaargemaakt voor toepassing buiten Nederland. Dat is waardevol. Ook als Defensie in de toekomst weer op uitzending gaat, kan I-bridge een rol spelen. In die situaties zijn we één van de partijen en moeten we informatie van bijvoorbeeld non-gouvernementele organisaties – met weer een heel ander beveiligingsniveau – kunnen koppelen via I-bridge."

king vanuit de veiligheidsregio's (brandweer, geneeskundig, politie en gemeenten). Vanuit Arnhem werd informatie naar Den Helder doorgegeven. Een replica van de Arnhemse set-up werd opgesteld in de commandopost in Den Helder. Alle veiligheidsregio's werken al langer met een zogenaamde netcentrische methode. Slakhorst: "Het komt erop neer dat alle partijen in een crisissituatie zelf kunnen kiezen welke informatie ze willen hebben en als de gewilde informatie niet in het gedeelde systeem staat, waar ze die kunnen halen." Zo ontstaat een duidelijk gedeeld situatiebeeld. "Deze oefening komt vanuit push en pull. Pull is de behoefte van alle operationele partijen om informatie te delen, en push vanuit de nieuwe mogelijkheden van de techniek," vertelt Slakhorst. "Ja, die nieuwe technieken maken interfacing tussen verschillende systemen mogelijk. Maar de soorten informatie hebben vrijwel altijd verschillende beveiligingsniveaus. Die niveaus goed op elkaar afstemmen is de uitdaging," vult Bloemendaal aan.

VAN KUNNEN NAAR WILLEN

De CEPNIC-oefening toonde aan dat in-

formatie delen kan. Bloemendaal: "Wat nu vervolgens nodig is, is een cultuurverandering. Alle partijen moeten de waarde van delen inzien. En dan het beleid aanpassen zodat uitwisseling ook echt mogelijk wordt. Je moet niet denken aan wat je aan informatie hebt, maar aan wat je zou kunnen hebben als we elkaar meer zouden opzoeken. Bovendien moet je ervan uitgaan dat een mogelijke opponent over dezelfde middelen kan beschikken. Lange tijd kon je nog schermen met argumenten als 'dat is technisch onmogelijk' of 'dat is te duur'. Wij hebben nu bewezen dat het kan en ook de kosten zijn acceptabel. Nu is het tijd om te gaan voor een *joint concept of operations*. Dat moeten we klaar hebben en steeds updaten, want als het moment daar is om het te gebruiken, hebben we heel weinig tijd."

TEST 1, 2, 3

De techniek die de OOV tijdens de CEPNIC-oefening heeft getest bestond uit drie belangrijke onderdelen. Ten eerste de ICT-koppeling via I-bridge (zie kader) naar de defensieomgeving. Daarnaast gaf een vliegende sensor vanuit de lucht situationele informatie door. In dit geval zowel vanuit een vliegtuig als een kleine ballon. Kolonel Rob Boots: "Het werkte prima. Zoiets kun je ook doen met een vliegtuig en een infraroodcamera." Ten slotte konden deelnemers het hele actuele plaatje van gegevens op hun BlackBerry inzien. Boots: "We testten toen of het technisch werkt, maar vroegen ook aan deelnemers van de gebruikersorganisatie of ze hier voldoende aan zouden hebben gehad als de ramp echt was gebeurd. De reacties waren enthousiast, maar we moeten nog meer tests doen om te kijken hoe de techniek in de praktijk optimaal ingezet kan worden."

In 2011 is er weer een CEPNIC-oefening.

BRONNEN:

- Intouch 2010-4

